

Quadern de Treball

2014

C O R E P O N T A B I L I T A T

2014

Gaudint TEMPS i ESPAIS en igualtat

<http://isonomia.uji.es>
red isonomia de municipis

Gaudint TEMPS i ESPAIS en igualtat

Red Isonomia de municipis:

Aín, Albocàsser, Alcudia de Veo, Alfondeguilla, Algimia de Almonacid, Almedijar, Almenara, Alqueríes del Niño Perdido, Ares del Mestre, Argelita, Atzaneta del Maestrat, Ayódar, Azuébar, Benàfer, Benafigos, Benassal, Benicàssim, Betxí, Canet lo Roig, Castellfort, Castellново, Castellón, Catí, Chóvar, Cincorres, Coves de Vinromà, Culla, Eslida, Espadilla, Fanzara, Figueroles, Forcall, Fuentes de Ayódar, Fuente la Reina, Geldo, Herbés, Jérica, La Llosa, Lucena del Cid, Moncofa, Montanejos, Morella, Nules, Peñíscola, Pina de Montalgrao, Pobla Tornesa, Puebla de Arenoso, Ribesalbes, Rossell, La Salzadella, San Rafael del Rio, Sant Joan de Moró, Sant Mateu, Sant Jordi, Santa Magdalena de Pulpis, Sarratella, Soneja, Serra d'En Galceran, Sot de Ferrer, Suera, Tales, Teresa, Tírig, Todolella, Toga, El Toro, Torralba del Pinar, Torreblanca, Torrechiva, Torre d'En Besora, Torre d'En Doménech, Traiguera, Vall de Almonacid, Vall d'Uixó, Vallat, La Vallibona, Vilafranc de Vilafamés, Vilafranca del Cid, Vilar de Canes, Villamalur, Villanueva de Viver, Vinaròs, Vistabella del Maestrat, Viver, Xert, Zorita del Maestrat.

Dones i homes, espais i temps...

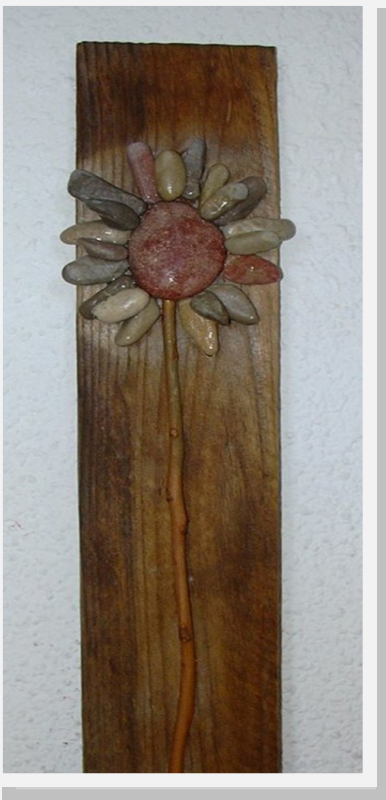
La qualitat de vida de les persones i, per tant, la possibilitat de satisfer les seues necessitats a tots els nivells (personals, laborals i familiars), està directament determinada per la distribució dels temps i espais en què s'organitza la seua vida i la mesura en què pot gaudir-los .

La tradicional " divisió sexual del treball", que assigna tasques diferenciades a homes i a dones en funció del seu sexe, s'ha convertit en un obstacle per a permetre que totes les persones puguen gaudir i beneficiar-se de les diferents activitats que es desenvolupen en cadascun dels espais i temps en igualtat de condicions .

Les dones continuen estant molt més vinculades amb tot allò "reproductiu i domèstic" (organització i tasques domèstiques, cura i atenció a persones dependents: infància , gent gran o malalta) i els homes es dediquen en major mesura a tot allò " productiu o públic " (activitats laborals remunerades , polítiques i de participació social) .

Tot i que la societat en què vivim necessita de totes aquestes activitats per a poder funcionar de manera adequada, la "visibilitat" i el "valor social" d'aquestes no és equitatiu. L'àmbit productiu i públic socialment se situa en un pla de reconeixement molt per sobre de l'espai reproductiu i de tot allò domèstic .

Aquesta divisió sexual del treball en els diferents espais on les persones desenvolupen els seus projectes de vida fixa la capacitat de gaudir dels seus temps: el temps domèstic (dedicat a activitats de cura i domèstiques), el temps públic (per a treballar "fora de casa", participar en la política o activitats econòmiques i socials) i el temps privat (que cada persona es dedica, per al seu gaudi personal, no subjecte a altres tasques reproductives o públiques) .

Els diferents usos dels espais i els temps tenen conseqüències importants en la vida de dones i homes: doble jornada laboral (concentració en una mateixa persona, normalment la dona, de les tasques de producció i la majoria de les tasques reproductives) ; disminució del temps privat disponible (l'oci i el temps lliure no subjecte a responsabilitats familiars i laborals és menys accessible per a les dones, ja que empren més temps en l'àmbit reproductiu), impossibilitat de gaudir dels beneficis derivats de les tasques reproductives (els homes, en dedicar molt més temps a qüestions laborals, tenen menys possibilitat de gaudir de la cria dels seus fills i filles i de la cura d'altres membres de la seua família); menor probabilitat de promoció i participació (les tasques domèstiques lliguen a moltes dones a l'àmbit reproductiu, les converteixen en pilars imprescindibles amb dificultat per a viatjar ,participar en preses de decisions o reciclar-se professionalment); mancances en la independència i autonomia domèstica (la diferent divisió de tasques entre dones i homes impossibilita el desenvolupament d'una capacitat autònoma per gestionar tot allò relatiu a l'àmbit reproductiu i domèstic); remuneració econòmica del treball productiu i absència de valor econòmic del treball domèstic i reproductiu, el que suposa conseqüències en les cotitzacions i pensions; tensions i conflictes familiars i de parella (derivats d'un repartiment no equitatiu de responsabilitats domèstiques i reproductives), etc.

La conciliació i la coresponsabilitat com a alternatives...

Parlar de la **conciliació de la vida personal, familiar i laboral**, no és més que parlar de la necessitat d'homes i dones de compaginar el treball remunerat amb el treball domèstic, les responsabilitats familiars i el temps lliure. Totes les persones, siguin homes o dones, necessiten harmonitzar les activitats que realitzen en els diferents temps i espais, arribar a un equilibri entre la seua vida familiar (les seues tasques domèstiques, de cura i relacions afectives, de família, parella, filles i fills, persones grans, amb discapacitat o malaltes), la seua vida laboral (el seu treball remunerat) i la seua vida personal (el seu oci, temps lliure i desenvolupament individual). La necessitat de conciliar no és una qüestió exclusiva de les dones.

Però no és possible la conciliació sense parlar de **coresponsabilitat**, entesa com la "assumpció equitativa per part d'homes i dones de les responsabilitats, drets, deures i oportunitats associades a l'àmbit d'allò domèstic, la família i les cures" (Igualdad en red, 2011), que, necessàriament, requereix: participació (de qualitat) de dones i homes en tots els espais públics i privats, igualtat d'oportunitats entre dones i homes; compatibilitat d'interessos, obligacions i necessitats de dones i homes; exercici ple de la ciutadania; utilització del temps propi i de forma autònoma de dones i homes per igual; revalorització de l'espai domèstic.

La conciliació i la coresponsabilitat també requereixen una bona **educació en igualtat** (coeducació), fent especial incidència en l'educació afectiva i sexual.

BIBLIOGRAFIA: *De la conciliación a la coresponsabilidad: buenas prácticas y recomendaciones* (2008). Instituto de la mujer

Gaudint espais i temps en igualtat... els PLAERS de compartir

Totes i cadascuna de les activitats que es desenvolupen en els diferents espais i temps en què s'organitza la vida de les persones satisfan una necessitat i generen un benefici personal .

Tenir una projecció professional és important així com disposar de temps lliure , però no ho és menys poder i saber gaudir al màxim de tots els quefers que sorgeixen en les esferes més quotidianes (àmbit reproductiu i domèstic).

Precisament, és en aquest àmbit on tenen lloc moltes de les situacions i decisions que més ens influeixen, condicionen i aporten al llarg de tota la vida: la parella, la l'habitatge, la criança, les relacions familiars, l'organització domèstica, la gent gran, etc. Situacions, totes elles, que, sense cap dubte, permeten viure i gaudir **experiències i plaers únics** que haurien de ser intransferibles per a dones i homes, i que ni les unes ni els altres s'haurien de perdre.

Per tant, és molt important tenir presents els usos dels espais i els temps en el disseny de qualsevol activitat que s'haja de programar, tant si estem parlant d'un municipi com d'una organització. I és també de vital necessitat, sensibilitzar sobre la importància que té per a les persones assolir un equilibri de la seua vida familiar, personal i laboral, subratllant els múltiples beneficis que això pot aportar .

Gaudint TEMPS i ESPAIS en igualtat és una campanya de la Fundació Isonomia per a la promoció de la coresponsabilitat.

Aquest **Quadern de Treball** es crea com una guia orientativa per a què ajuntaments, centres educatius i associacions puguin dissenyar i realitzar les seues pròpies activitats per afavorir la coresponsabilitat.

Algunes idees per a...

...promoure la reflexió sobre els usos dels espai i els temps i impulsar noves formes d'organització familiar i repartiment de responsabilitats domèstiques i reproductives.

ENQUESTES SOBRE ELS USOS DEL TEMPS: els resultats permetran visibilitzar la situació sobre l'ús i l'organització del temps i conscienciar sobre la necessitat d'avançar, de forma consensuada, cap a una distribució del temps més equitativa que comporte unes relacions de gènere més igualitàries.

-Recomanem... *Encuesta de empleo del tiempo 2009-2010:* http://www.ine.es/daco/daco42/empleo/cues_10.htm

CURSOS DE SUPERVIVÈNCIA DOMÈSTICA I DE CURES dirigits a impulsar actituds i aptituds per a fomentar la igualtat d'oportunitats i la deconstrucció d'estereotips sexistes, així com a potenciar la coresponsabilitat i el reconeixement de les cures i l'atenció a persones en situació de dependència.

-Recomanem... *Curso de "Supervivència domèstica" i curs "Cuidant per a la vida, cuidant per a la pau".* Fundació Isonomia: http://isonomia.uji.es/redisionomia/wp-content/uploads/2013/07/PDF-Buenas_Practicas.pdf

CINEFÒRUM: organitzant sessions en què es visionen documentals o pel·lícules que presenten models de dones i homes coresponsables, realitzant un fòrum de debat guiat que pugui permetre una reflexió posterior

-Recomanem... *Seis cortos sobre cuidados y coresponsabilidad:*

<http://pandoramirabilia.wordpress.com/2014/02/12/seis-cortos-sobre-cuidados-y-coresponsabilidad/>

CAMPANYES PER A LA VALORITZACIÓ DEL TREBALL DOMÈSTIC I DE CURES que poden incloure activitats públiques com gimcanes, tallers de reciclatge, etc.

-Recomanem... *"La igualdad, un trabajo en equipo":* <http://www.juntadeandalucia.es/institutodelamujer/index.php/empleo-y-empresas/conciliacion-de-la-vida-personal-familiar-y-laboral/campanas-de-conciliacion-y-coresponsabilidad>

EXPOSICIONS FOTOGRÀFIQUES que recopilen instantànies de dones i homes que realitzen tasques assignades tradicionalment a l'altre sexe (per exemple, dones - tasques de bricolatge o mecànica-i homes-tasques domèstiques o de cures-) i organitzar exposicions per anomenar i donar un reconeixement públic.

-Recomanem... *"Els Plaers de compartir":* Fundació Isonomia-Unitat d'Igualtat de la Universitat Jaume I http://ujiapps.uji.es/organs/vices/veeees/ui/arxiu/noticies/2014/03/plaerscompartir/Exposicio-Els_plaers_de_compartir.pdf

CONCURSOS impulsant la realització d'activitats en les que es participe aportant materials (relats, contes, cartells, fotografies, vídeos, cançons...) que promoguen la coresponsabilitat

-Recomanem... *"Corresponsable 100x100":* <https://www.facebook.com/coresponsable100x100>

HISTÒRIES DE VIDA per a visibilitzar les experiències dels homes i dones que practiquen la coresponsabilitat.

-Recomanem... *"Co-respond" (AHIGE):* <http://www.ahige.org/coresponde.html>

DEBATS I TERTÚLIES en els que es puguin intercanviar i qüestionar opinions, reflexions i tendències sobre el concepte de coresponsabilitat i introduir-ne de nous com ara les noves masculinitats.

-Recomanem... *Campaña "Esto no es un chiste":* <http://www.tecorrespondenoscorresponde.org/>

RECONeixEMENTS PÚBLICS sobre bones pràctiques coresponsables (àmbit administració pública, àmbit empresarial, àmbit educatiu, àmbit associatiu, àmbit ciutadà).

BANCS DEL TEMPS I PACTES DEL TEMPS xarxes de persones que ofereixen i reben activitats, serveis i coneixements entre sí amb el temps com a valor d'intercanvi. -Recomanem... *El pacte del temps:* <http://w1.bcn.cat/pactedeltemps/es/content/josep-63-a-%C3%B1os-ciutat-vella>

PER A MÉS INFORMACIÓ I ASSESSORAMENT

FUNDACIÓ ISONOMIA

UNIVERSITAT JAUME I. ESTCE. Edifici TD. Planta Baixa. Avda. Sos Baynat s/n. 12071 Castelló

Tel: 964 72 91 34 Fax: 964 72 91 35 E-mail: isonomia@uji.es <http://isonomia.uji.es>

isonomia
Fundación